

① Corrosie door kaarsvet

② Corrosie door wierook

③ Uitgeharde wierookdampen verwijderen

④ Glazen vetvanger

Kaarsen en wierook branden maakt deel uit van de liturgie; dit gebruik geeft betekenis aan diverse metalen voorwerpen in het kerkelijk interieur. Voor hun goed behoud is het echter belangrijk om schade te voorkomen en te beperken.

Zowel kaarsvet ① als wierook ② veroorzaken corrosie van metalen voorwerpen. Contact met het metaal dient daarom zoveel mogelijk te worden vermeden en resten dienen tijdig te worden verwijderd.

Lees meer in de onderhoudsbrochure *Onderhoud van metaal in het interieur* (gratis te downloaden op www.monumentenwacht.be/publicaties).

WAT DOEN?

Kaarsvet verwijderen

Verwijder opgehoopt kaarsvet met een houten spatel of met de vingernagel.

Reinig vervolgens het hele object droog volgens de werkwijze in de onderhoudsfiche **11.1 Metalen voorwerpen droog reinigen**.

De kleinere kaarsvetpatjes kunnen daarna worden verwijderd met aromaatvrije white spirit op een wattenschijfje.

Wierook verwijderen

Verwijder de uitgeharde wierookdampen in het deksel en aan de buitenkant van het wierookvat zorgvuldig met ethanol op een wattenschijfje ③.

De wierookresten in het wierookvat dienen regelmatig te worden verwijderd met aromaatvrije white spirit op een wattenschijfje. Verwijder ook de wierook uit wierookvaten en -scheepjes die niet meer worden gebruikt.

Nareinigen

Reinig de metalen voorwerpen na het verwijderen van het kaarsvet en de wierook goed na met aromaatvrije white spirit op een wattenschijfje of poets het zilveren object volgens de werkwijze in de onderhoudsfiche **11.3 Zilver poetsen**.

Conservator-restaurateur

Wanneer er zich na deze reiniging sterke corrosie aftekent, neem dan contact op met een conservator-restaurateur van metalen voorwerpen.

Contact met kaarsvet voorkomen

Voorkom dat er kaarsvet op een metalen object terecht komt door:

- vetvangers te gebruiken ④;
- kaarsen niet uit te blazen, maar te doven met een snuiter.

Contact met wierook voorkomen

Wierookkorrels zijn zeer schadelijk voor metalen objecten; probeer daarom contact tussen de wierook en het metaal te voorkomen. Bekleed wierookvaten en -scheepjes

aan de binnenkant met aluminiumfolie. In wierookscheepjes kan ook een recipiënt in plastic worden geplaatst zodat de wierook en het metaal elkaar niet raken. Laat het lepeltje niet in de wierookkorrels staan.

WAT NODIG?

- handschoenen van katoen of nitril
- houten spatel
- aromaatvrije white spirit, ethanol
- wattenschijfjes
- vetvanger, snuiter
- aluminiumfolie, plastic recipiënt

WANNEER / HOE VAAK?

Reinigen met solventen gebeurt best zo weinig mogelijk, bij voorkeur eenmaal. Naast de maatregelen om contact te vermijden, worden kaarsvetpatten en wierookresten best regelmatig (maandelijks) zonder product verwijderd, bv. door afschrapen.

WELKE ELEMENTEN?

Ongeverniste metalen elementen met restanten van kaarsvet en wierook.

WAT VERMIJDEN?

Krassen

Verwijder kaarsvet in geen geval met een metalen voorwerp (bv. een mes); dat veroorzaakt krassen.

Bijenwas

Gebruik geen kaarsen op basis van bijenwas; het kaarsvet veroorzaakt ernstige corrosie.

Waardevolle kandelaars

Brand kaarsen niet in waardevolle kandelaars, maar in recentere exemplaren met minder erfgoedwaarde.

Erfgoedhuis Den Wolsack
Oude Beurs 27 – 2000 Antwerpen
T + 32 3 212 29 50
F + 32 3 212 29 51
info@monumentenwacht.be
www.monumentenwacht.be

monumentenwacht
Vlaanderen vzw
een initiatief van de Vlaamse provincies